

**Анотація на вибірккову навчальну дисципліну
«Соціальний та етнопсихологічний контексти педагогічної діяльності у
полікультурному регіоні»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *011 Освітні, педагогічні науки*

Освітньо-професійна програма *Організація дошкільної освіти*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр – 2*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Марчук Лариса Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент; e-mail: larysa.marchuk@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальна дисципліна **«Соціальний та етнопсихологічний контексти педагогічної діяльності у полікультурному регіоні»** є складовою професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації і включена в структуру дисциплін за вибором студентів компонента установи вищої освіти типового навчального плану для спеціальності «Дошкільна освіта». Орієнтація на загальнокультурний розвиток є однією з пріоритетних позицій національної системи освіти — підготовка фахівця дошкільної освіти повинна спрямовуватись на формування як «людини культури», здатної до спілкування і плідної співпраці з людьми різних національностей, віросповідань та культур, до світового споглядання в умовах культурного і національного плюралізму, гуманістичних і демократичних цінностей. Значимість вивчення даної дисципліни пояснюється тим, що вона забезпечує функціонування міждисциплінарних зв'язків усіх гуманітарних наук та сприяє систематизації знань студентів з вивчених психолого-педагогічних та загальногуманітарних навчальних дисциплін, формує практичний компонент професійних компетенцій фахівців дошкільної освіти.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальний та етнопсихологічний контексти педагогічної діяльності у полікультурному регіоні» є формування системи компетенцій фахівця у сфері дошкільної освіти, що відповідає сучасним вимогам до його професійної діяльності в полікультурному середовищі за допомогою комплексного вирішення наступних завдань.

Завдання курсу полягає у: формуванні знань про феномен культури, її типи і різновиди, найбільш поширені культурні традиції; розвиток етнічної та культурної грамотності, формування етнокультурної компетентності; інформованість студентів про культурне різноманіття світу, сучасні тенденції глобалізації, феномен полікультурності, принципи, способи, прийоми міжкультурної взаємодії та запобігання конфліктам, обумовлених культурними відмінностями, усвідомлення себе як полікультурних суб'єктів; формування культурологічної рефлексії, в результаті якої суб'єкт піднімається над різними етнокультурними парадигмами бачення світу і людини.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Соціальний та етнопсихологічний контексти педагогічної діяльності у полікультурному регіоні»

студенти будуть ознайомлені з: концепціями полікультурного виховання, його принципами, функціями; дошкільним полікультурним вихованням; історичними особливостями інтеркультурної педагогіки; культурою і етносом як системоутворюючими поняттями міжкультурної компетентності; мультикультуралізмом як стратегією стабільності полікультурного соціуму; етичним вихованням сучасних дошкільнят на основі полікультурного підходу; політикою полікультурного виховання в сучасних державах.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- особливості соціокультурної ситуації розвитку особистості;
- соціокультурні закономірності та особливості міжкультурних взаємодій;
- основні принципи людського існування: діалогу і співпраці;
- етнічні, конфесійні та культурні особливості представників тих чи інших соціальних спільнот

уміти:

- здійснювати професійну діяльність в полікультурному середовищі з урахуванням соціокультурної ситуації розвитку;
- будувати позитивні міжособистісні відносини, підтримувати атмосферу співпраці, слідувати моральним і правовим нормам у взаєминах з людьми незалежно від їх національної, культурної, релігійної приналежності;
- враховувати соціально-психологічні особливості дітей у педагогічній діяльності;
- вирішувати практичні психолого-педагогічні завдання в полікультурному середовищі, враховуючи особливості соціокультурної ситуації розвитку;
- опрацьовувати наукову літературу про сучасні соціально-психологічні підходи, зокрема в області педагогіки та педагогічних інновацій.

Література

1. Березюк О.С. Етнопедагогіка: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 172 с.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал : підручник для педагогів, вихователів, молоді і батьків. Полтава. 1994. 208 с.
3. Коваленко А. Б., Корнєв М. Н. Соціальна психологія. Київ, 2016. 280 с.
4. Козляковський П. А. Соціальна психологія : курс лекцій, практикум, хрестоматія. Миколаїв : Вид. держ. унт, 2015. 424 с.
5. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 624 с.
6. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011.
7. Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с.
8. Українська етнопедагогіка : навч.-метод. посіб. / за ред. акад. В. Кононенка. — Івано-Франківськ, 2005. — 508 с.
9. Фурман Анатолій Психокультура української ментальності [2-ге наук. вид.]. Тернопіль : НДІ МЕВО, 2018. 168 с